

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
WOKÓŁ MARIII ANTO. MIĘDZY REPREZENTACJĄ A KREACJĄ
Warszawa 22-23.06.2020**

Obraz wie, co mu się ode mnie należy. Ale potem, gdy on zaczyna żyć własnym życiem – ja stanowczo oczekuję od niego czegoś dla siebie. To się mnie należy. Więc się nie »utożsamiam« tylko siedzę naprzeciw niego z pytaniami (których nikt z zewnątrz nie zada, bo się tego po prostu nie robi) z pewnym zamętem i nadzieją, że się wszystko wyjaśni. Jakby nie był mój.

To słowa z jednego z listów Marii Anto, napisanych do wykreowanego przyjaciela, z którym korespondowała przez całe życie. Zgodnie z tym tworzenie, które jest „ustanawianiem obrazu”, polegałoby, w pierwszym geście, na oddaniu obrazowi tego, co on żąda od artystki, w drugim geście zaś na przedstawieniowej rewindykacji. W zamian dzieło ma udzielić odpowiedzi na pytania. Jeśli tak, to widzowie, choć przychodzą „z zewnątrz”, również mogą spróbować wypytać te obrazy.

W ramach konferencji naukowej „Wokół Marii Anto. Między reprezentacją a kreacją” zamierzamy zbadać twórczość malarki w różnych kontekstach teoretycznych. Anto osiągnęła znaczący sukces artystyczny, rzadko jednak jej twórczość stawała się przedmiotem intensywnych badań oraz interpretacji. Chcemy wyjść poza obiegowe etykiety, określające jej malarstwo mianem „realizmu naiwnego”, czy „magicznego” a czasem nawet „dziewczęcego” i „bajkowego”. Anto wolała określenie „malarstwo poetyckie”. Należałoby przy tym przywołać definicję Szklowskiego, głoszącą, że poezja jest próbą wyzwolenie rzeczy z automatyzmu percepcji przez chwyt uduświelenia – stworzenie nowego sposobu widzenia. W malowanych przez artystkę krajobrazach odkryć możemy pęknięcia codzienności zapowiadające wtargnięcie nieznanego, co dla Rogera Caillois stanowi warunek wszelkiej fantastyki. Lęk, niepokój, niesamowitość i trauma spowijają te malarskie przedstawienia w tej samej mierze, co czar i fantazja.

Anto twierdziła, że jej twórczość to „reportaże z przeżywania”, obiektywna reprezentacja wydarzeń, ale również „autoportret totalny”, subiektywna kreacja samej siebie. Jej artystyczna *persona* i wpływ na środowisko artystyczne a także oddziaływanie na malarki i malarzy młodszego pokolenia prowokują do przyjrzenia się roli malarek dawniej, jak i współcześnie. Bardzo ważna była dla niej Frida Khalo. „Moje malarstwo jest kobiece”, stwierdziła kiedyś. Co to może znaczyć dzisiaj? Bogate wykorzystanie symboli i wyraźne przywoływanie powinowactw malarstwa i rytuału każą się nam zastanowić nad ich przeszłością i przyszłością. Obraz jako zapis metaforyczny prowokuje do przemyślenia statusu i granic artystycznego wyrazu. Zwierzęta i różnorakie chimery budzą skojarzenia z nieantropocentrycznymi ujęciami ciała i cielesności. Zapis doświadczenia choroby wprowadza temat ciała podatnego na cierpienie. Nonszalanckie odrzucenie trendów awangardowych i starannie wypracowana oraz chroniona osobność każą zapytać o przesłanki współczesnych powrotów do figuracji. Jak można opisać wpływ, który mieli na tę twórczość prymitywiści włoskiego trecenta, Giotto, Celnik Rousseau, Franc Marc, Max Ernst, Nikifor? Na czym polega ta twórcza anachronia?

Wydarzenie jest trzecią odsłoną konferencji „Wokół...”, poświęconych twórczości polskich artystek. Do udziału w konferencji zapraszamy historyczki sztuki, literaturoznawczynie, antropolożki, kulturoznawczynie, socjolożki, filozofki i przedstawicielki innych dyscyplin badawczych, które pragną wzbogacić odbiór i analizę dzieła Marii Anto o nowe konteksty interpretacyjne.

Zgłoszenia o objętości do 3000 znaków można nadsyłać do **17 maja 2020** roku na adres:

konferencjawokol@gmail.com

O przyjęciu abstraktów poinformujemy do końca maja 2020.

Rada Naukowa:

Michał Jachuła, Zuzanna Janin, Agnieszka Rayzacher, Karolina Zychowicz

Organizatorzy:

Czasopismo *Sztuka i Filozofia* / *Art and Philosophy*
Zakład Estetyki Instytutu Filozofii UW
Instytut Historii Sztuki UW

Matronat:

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki
Fundacja Miejsce Sztuki
lokal_30 + Fundacja Lokal Sztuki
Fundacja Arton